Ner 113. ROK 1844. SOBOTA 18 MAJA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	Godzina	Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepla podł. Reau.	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
17	6	27" 3,''' 636	+ 6, 2	3,''' 46	PPn. Wschodni słaby	Chmurno	Deszcz
	2	3, 727	+ 9, 4	3, 76	Północny słaby	Pochmurno	
	10	3, 191	+ 9, 4	4. 05	PPn. Wschodni ,,	Chmurno	

Wiadomości krajowe.

KRAKÓW.

Upięknienia w stolicy naszéj, — zwolna, lecz ciągle idą naprzód. Niektóre ulice, niedawno jeszcze pustkowiami zasępione, przybierają coraz więcéj ożywioną postać; — zwaliskiem zagrożone domy, znikają jedne po drugich, a na ich miejscu wznoszą się nowe budowle; — nawet dawny teatr przy ulicy ś. Jana wraz z placem pustym przy ulicy Sławkowskiéj, zastąpią w krótce nowe gmachy mieszkalne;— podobnież i na przedmieściach nikną drewniane zestarzałe dworki, ustępując miejsca pięknym jedno i dwupiętrowym kamienicom; — błogi stan pokoju, gdzie indziéj bardzo szybko, — u nas wprawdzie nieco powolniéj, lecz z równym skutkiem coraz widoczniéj czuć się daje.

☞ Sprostowanie. W gazecie wczorajszéj, w artykule o pijaństwie i pijakach, zaszły następne pomyłki sprostowania wymagające:

Na karcie 1 w przedziałce drugiéj, wierszu 12 od góry, zamiast: *domach* powinno być dozach; — na karcie drugiéj, przedziałce pierwszéj, wierszu pierwszym od góry, zamiast: *Ate* powinno być Ale, — tamże w wierszu 12 od góry, zamiast: *który*, powinno być: którzy.

Wiadomości zagraniczne.

WIADOMOSCI Z POCZTY DZISIEJSZEJ.

— *Berlin* 16 *Maja*. —

Najjaśniejszy Pan, mianował pana Flottwell, byłego rzeczywistego tajnego radzcę i nadprezydenta prowincyi saskiej, (dawniéj xięstwa Poznańskiego) ministrem stanu i finansów.

— *Paryż* 10 *Maja*. —

Król wraz z rodziną swoją przeniósł się na letnie mieszkanie do zamku Fontainebleau. Xiążę Nemours wyjeżdża za parę dni do Metz.

Arcybiskup paryzki, który zwyczajnie znajdował się corocznie na obiadach dawanych z powodu imienin króla przez ministra obrządków religijnych, — tego roku nieprzyjął zaproszenia. — Jak wiadomo, król nie bardzo dobrze przyjął go z powinszowaniem w dniu swoich imienin, i w odpowiedzi na mowę wysokiego prałata, trochę nadto żarliwą z powodu toczących się obecnie rozpraw w izbie parów o wychowaniu publicznem, dał mu uczuć przesadność żądań duchowieństwa francuzkiego.

Replikę którą arcybiskup paryzki podał w powyższéj materyi ministrowi religijnych obrządków, podpisało 60 prałatów.

Depesza telegraficzna.

Madryt 4 *Maja*. Dziś stan oblężenia zniesiony został. Przez dekreta królowéj z dnia dzisiejszego, pan Mazaredo mianowany jest jeneralnym kapitanem Madrytu, a jenerał Schely jeneralnym kapitanem Sewilli.

— *Londyn* 10 *Maja*. —

Wyrok sądu ławniczego *Queens Bench* w processie przeciw O'Connellowi i jego wspólnikom, zawieszony został już teraz stanowczo, aż do przyszłych *assyzów*.

Wiadomość że N. Cesarz Rossyjski przybędzie do Anglii tego roku, coraz więcéj pewności nabiera. Jenerał lord Bloomfield, dowódca artylleryi w Woolwich, ma się udać do Petersburga, dla towarzyszenia cesarzowi w podróży morskiej do Anglii.

— *Lizbona* 1 *Maja*. —

Vice hrabia Fonte Nova, donosi, że dnia 28 kwietnia o god. 4 po południu, wojsko buntownicze ustąpiło z Almeidy. Żołnierze złożyli broń na stoku, i odprowadzeni zostali do miejsc

swego przeznaczenia, — officerowie zaś mając sobie tylko kapitulacyą zapewnione darowanie życia, woleli wraz ze swoim naczelnikiem brabią Bomfin, schronić się do Hiszpanii.

WIADOMOSCI Z POPRZEDNICH POCZT.

— *Warszawa* 11 *Maja.* —

Listy z Londynu z d. 30 z. m. onegdaj w warszawie odebrane, obejmują ważną wiadomość dla właścicieli owczarń. Podług tych listów cło na wełnie zagranicznéj, ma być w Anglii zupełnie zniesione; a chociaż nie było ono zbyt wysokie, wszakże dawało przewagę wełnom kolonialnym nad europejskiemi.

— *Petersburg* 2 *Maja.* —

N. Cesarz Jmć najwyżéj rozkazać raczył, aby mosty drewniane na drogach bitych, które dotychczas budowano na $2\frac{1}{2}$ sążnia, nadal budowane były na 3 sążnie szerokości i pokryte żwirem.

— *Wiedeń* 1 *Maja.* —

Zapewniają, że cesarz uda się osobiście w końcu lata do Preszburga dla zamknięcia sejmu węgierskiego.

— *Berlin* 6 *Maja.* —

Gabinetowy minister, hr. Alvensleben, który zupełnie usunął się od służby publicznéj, zamyśla odbyć podróż do krajów wschodnich.

Bawiący tu p. Engelhardt, kommissarz francuzki do spraw Portendiku, zajmować się ma układami handlowemi pomiędzy rządem swoim a niemieckim związkiem celnym. Podobne negocyacye rozpoczął już był dawniéj M. Dalmacyi i zapewne za powrotem z Paryża do tutejszéj stolicy, na nowo tą sprawą się zajmie.

— *Sztokholm* 26 *Kwietnia.* —

Pochowanie zwlok zmarłego króla w kościele Ritterholmskim odbyło się dziś podług przepisanego ceremoniału. Po zebraniu się wszystkich władz rządowych w zamku królewskim, przed samą 12 w południe ruszył orszak pogrzebowy w przepisanym porządku, przyczém gwardya królewska, gwardya obywatelska i przybyłe do stolicy pułki wojska liniowego tworzyły szpaler po obu stronach ulic. Dopiero o godz. 1 przybył orszak do kościoła, a o god. 4 salwy z dział i ogień z ręcznéj broni ogłosiły, że pochowanie zwłok już się odbyło.

— *Frankfort n. M.* 2 *Maja.* —

Na dalsze roboty fortyfikacyjne około twierdz Rastadt i Ulm, zaasygnowano na rok bieżący summy 2 miliony złr. (przeszło $6\frac{2}{3}$ miliona złp.) które z kassy związkowéj wypłacone będą.

Goethe doznaje szczególnego losu w swojem ojczystem mieście. Za życia wykreślony został z listy obywateli, ponieważ nieopłacał corocznie kilku złotych podatku od dochodów; a po jego śmierci nie masz w temże mieście placu na jego pomnik, tak że aż za bramą musi być wystawiony.

— *Moguncya* 29 *Kwietnia.* —

Dziś z rana korpus artylleryi austryackiéj, stojący tu od wielu lat załogą, wyruszył z tąd do czech.

— *Paryż* 4 *Maja.* —

Rozprawy w izbie parów nad projektem dotyczącym wychowania publicznego nie wiadomo jeszcze kiedy się skończą.

W izbie deputowanych pan Dilhan odczytał sprawozdanie względem petycyi margrabiego Jouffroy, który proponuje nowy system kolei żelaznych swego wynalazku i żąda, aby rząd przeznaczył wielką przestrzeń ziemi, na któréj chce własnym kosztem zrobić doświadczenie na wielką stopę. Izba przekazała tę petycyę kommissyi zajmującéj się roztrząsaniem projektów dotyczących kolei żelaznych i ministrowi budowli publicznych.

Dr. Aubry, współcześnik i uczeń Mesmera prezes honorowy towarzystwa magnetycznego, umarł w Paryżu, w wieku lat 88.

Tajemnice weszły już tak w modę, że jeden paryzki krawiec koszul (są tu krawcy, którzy tylko szyciem koszul się zajmują) wydał dziełko pod tytułem *Les Mystères de la chemise.* (Tajemnice koszuli), w którém wystawia, jakiéj nie do uwierzenia sztuki potrzeba, aby wygotować koszulę bez żadnéj nagany.

— *Londyn* 1 *Maja.* —

Budżet na rok bieżący, który lord kanclerz izby skarbowéj przedłożył onegdaj izbie niższéj sprawił bardzo przyjemne wrażenie na wszystkich klassach ludności. Po pokryciu dawniejszego deficitu i spłacenia zaległości na wojnę chińską, pozostaje jeszcze półtora miliona f. st. do rozporządzenia. Z jednej strony dochody były większe, z drugiej strony zmniejszyły się wydatki. Dla tego mówi *Times*: »Dumą teraźniejszego ministerstwa, jest jego system finansowy, a stanowisko pana Goulburn, kanclerza izby skarbowéj, jest najszczęśliwsze w administracyi. Lord kanclerz zapowiedział po złożeniu budżetu, iż na przyszłość zmniejszone być mogą podatki celne od różnych artykułów, a *od wełny zagranicznéj cło wchodowe* wynoszące co rok 100,000 f. s. zupełnie może być zniesione. W ogóle zaproponowane zmnijszenie dochodów przez p. Goulburn dochodzi 400,000 funt. st.

Poczyniono już wszelkie przygotowania do pobytu królowéj Wiktoryi w Osborne House, na wyspie Wigth. Ta włość zadzierżawiona jest na cały rok za 1000 f. st. z warunkiem ustąpienia jéj na własność, jeżeli królowa za wypłaceniem 12,000 funt. st. życzyć sobie tego będzie.

Jeden dziennik angielski donosi, że właśnie udzielony został patent na fabrykacyę papieru z materyału zupełnie nowego dla téj gałęzi przemysłu. Ten papier w jakości równa się najlepszemu papierowi wyrabianemu w Indyach, a daleko jest tańszy. Szkoda że ten dziennik nie doniósł bliższych szczegółów o téj nowéj fabrykacyi.

M. Post zapewnia, że Sir James Graham przeznaczony jest na jlnego gubernatora Indyj Wschodnich.

Tenże dziennik głosi, że król Ludwik Filip w podróży swéj do Anglii wyląduje w Southampton.

W tych dniach umarł admirał Izby.

Proces O'Connella nie skończył się przed czwartkiem; d. 26 jeszcze 10 obron pozostawało i replika jnego obrońcy.

— *Dnia 2 Maja.* —

Dwór przeniesie swą rezydencyę po jutrze do Claremont. Zamierzona wycieczka królowéj do Osborne-House na wyspę Wight nienastąpi przed końcem b. m. i krótko potrwa. Słychać także, iż królowa nie będzie miewała w téj porze żadnych wieczorów; przeciwnie u xcia Albrechta zbierać się będą towarzystwa.

Onegdaj xżę Wellington obchodził 76tą rocznicę swych urodzin.

Na wczorajszém posiedzeniu izba parów zajmowała się przedmiotami miejscowego interessu.

Wczorajsze i onegdajsze rozprawy izby niższéj były mało interessujące, wyjąwszy onegdajszą nieprzychylną ministerstwu uchwałę względem podanego przez p. Miles bilu, dotyczącego panów i służących. W porządku dziennym wypadło aby ten bil przyszedł pod roztrząśnienie kommissyi, ale p. Duncombe podał wniosek o jego odrzucenie, z powodu że interessa klas roboczych doznałyby przezeń uszczerbku, a przez zniesienie dobroczynnych przepisów, służący byliby wystawieni na samowolność panów. Sir James Graham bronił rzeczonego bilu przeciw wnioskowi p. Ducombe. Izba przystąpiła do głosowania i bil większością głosów 97 przeciw 54 odrzucony został.

Na wczorajszém posiedzeniu kanclerz izby skarbowéj p. Goulburn prosił o pozwolenie przedłożenia bilu dotyczącego kass oszczędności. Stosunkowo wyższe procenta, jakie kassy oszczędności wypłacają, powodują zwykle kapitalistów do umieszczania w tych kassach swych kapitałów, i przez to osiągają korzyści, jakie tylko dla ubogich są przeznaczone. Pan Goulburn proponuje przeto, aby proc. $2\frac{1}{2}$ zmniejszyć na 2 i summę, jaką jedna osoba rocznie składać może, ograniczyć do 20 f. st. (dotąd wynosi 30 f. st.), a jaką w ogóle złożyć może w kassie oszczędności, zmniejszyć do 120 f. st. w miejsce 200 f. st. izba udzieliła pozwolenie na wniesienie tego bilu i odroczyła się.

— *Tryest 22 Kwietnia.* —

Ostatnie doniesienia z Indyj Wschodnich i Chin otwierają znowu pomyślniejsze widoki dla odbytu towarów europejskich. Pomimo że Anglicy ogromne zapasy swoich płodów przemysłowych dowieźli na targi chińskie, nie zdołali jednak dotychczas zadosyć uczynić coraz wzrastającym potrzebom ludności chińskiéj, i dla tego inne narody, które w portach konsularnych pozakładały swoje osady handlowe, robią ciągle dobre interessa. Z tego można poniekąd wyobrazić sobie, jak rozciągłe mogą być związki z państwem chińskiém, jeżeliby kiedy wnętrze jego stało się przystępniejszém dla handlu europejskiego. Głównemi przedmiotami odbytu są: zegarki, towary bawełniane, żelazne i stalowe, które chińczycy płacą częścią gotowemi pieniędzmi, częścią jedwabiem i herbatą. Obok Anglików, najwięcéj rzucili się do handlu z Chińczykami, Amerykanie. W ogólności liczba cudzoziemców, napływających z Europy i Ameryki do portów chińskich, jest ciągle bardzo wielka. Towary przywiezione do Kantonu przez okręty hanzeatyckie, znalazły bardzo dobry pokup. W Szwajcaryi zamyślają także fabrykanci wywozić swoje wyroby do Chin.

— *Madryt 3 Maja.* —

Ajenci ministra skarbu Carasco wyjechali do Paryża i Londynu, dla porozumienia się, jak mówią, z tamecznemi domami bankierskiemi, któreby chciały należyć do pożyczki tysiąca milionów realów.

D. 22 b. m. obie królowe, siedząc pod pysznym namiotem, przyglądały się defiladzie pułku strzelców konnych Maryi Krystyny, a późniéj biesiadzie żołnierzy.

W Lugo, w Galicyi, było d. 18 mocne trzęsienie ziemi. Całe miasto zatrzęsło się, jak gdyby nastąpiła explozya magazynu prochu. Rzeka Mino, w pobliskości któréj znajdują się gorące źródła, zawrzała jak gdyby się gotowała.

— *Konstantynopol 27 Kwietnia.* —

Po burzach, któremi nawidzeni byliśmy ostatniemi czasy, nastała znowu największa spokojność. Kwestya o renegatów zupełnie prawie znikła, albańczycy powrócili już powiększéj części do swych powinności, nieporozumienia w Syryi zostały załatwione, i gdyby nie skargi kobiet, pozbawionych swych mężów i synów przez ostatni pobór rekrutów, znajdowalibyśmy się w owéj zupełnéj spokojności, która w tak ruchliwem mieście jak nasze, jest nader rzadką. Zresztą wielka część przewiezionych do Ohalki mężczyzn została znowu uwolnioną, i wkrótce spodziewają się zpełnienia wszystkich słusznych reklamacyj tak, że pomiędzy zatrzymanemi rekrutami pozostaną tylko ci, których uwolnienia nikt się nie doprasza, którzy zatem albo nie mają familij albo dla nich są niepotrzebni.

P. le Coq doniósł porcie o blizkiem przybyciu do Stambułu W. xcia Meklemburg-Szweryńskiego; porta czyni przygotowania aby godnie przyjąć W. xcia.

Z Bejrutu nadeszły tu doniesienia o przykładném ukaraniu burzycieli spokojności publicznéj w Latakii przez miejscowego gubernatora, Esa ad Paszę. Lubo p. Bourqueney zadowolony jest w ogóle z zadosyć uczynienia danego Francyi, zrobił jednak porcie niektóre przedstawienia względem niedostatecznego wykonania jéj rozkazów, gdyż władze syryjskie postąpiły zbyt stronniczo w wyśledzeniu i wymierzeniu kary. Najmniéj bowiem winni burzyciele zostali stosunkowo zbyt surowo ukarani, przeciwnie zaś z przywódcami ich postąpiono sobie z wielką względnością.

Fuad Effendi wyjedzie w tych dniach na poselstwo do Madrytu. Jestto młody człowiek

z przyjemnemi, raczej europejskiemi aniżeli tureckiemi obyczajami; mówi bardzo płynnie po francuzku, i jeżeli porta postanowi utrzymywać w Hiszpanii stałego reprezentanta swego, zapewne on na urzędzie posła potwierdzonym zostanie.

— *Rzym* 26 *Kwietnia.* —

Z Francyi przybył tu Biskup Orleański, dla przedstawienia papieżowi pewnych okoliczności, dotyczących publicznego wychowania we Francyi. — I ksiądz de Ram, rektor uniwersytetu w Löwen, spodziewany tu jest w krotce; zapewne w podobnymże celu podróż swoją przedsięwziął.

Ojciec św. po odbytym konsystorzu udać się ma w połowie maja na zwidzenie południowych prowincyj państwa swego.

— *Turyn* 17 *Kwietnia.* —

Nieporozumienia z Bejem tunetańskim załatwione zostały za pośrednictwem Anglii, i związki między temi dwoma krajami już są przywrócone.

— *Dnia* 27 *Kwietnia.* —

Urzędowa Piemontska *Gazette* zawiera dziś co następuje: »Pośpieszamy donieść że nieporozumienia nasze z Tunisem, które wywołały były pewne środki ze strony rządu naszego, zostały zaszczytnie załatwione. Ponieważ bej zażądał w tym względzie pośrednictwa Anglii, przeto król, nasz monarcha, nie mógł nieprzyjąć wmięszania się mocarstwa, z którem najściślejszemi węzły połączeni jesteśmy i pod którego opieką nasze traktaty z państwami Barbaryjskiemi zawarte zostały. Stosownie do zawartéj teraz ugody, bej, uznając słuszność naszych przedstawień, zezwala na wywóz wszelkich zapasów zboża, którego zakaz spowodował był wyjazd konsula J. K. M. z Tunisu, zarazem przystał na wynagrodzenie pieniężne za straty przez te nieporozumienia zrządzone. Stosunki więc nasze z rejencyą tunetańską postawione są znowu na dawniejszéj stopie.«

— *Od granicy Włoskiéj* 23 *Kwietnia.* —

W Cosenza stawiło się dobrowolnie przed władzami 20 osób, zawikłanych w ostatnie rozruchy. W Messynie aresztowany został sardyńczyk Antonini.

Na morzu Sródziemném, jako też na morzu Adryatyckiem (przy Ankonie) spostrzeżono z brzegów włoskich podejrzane statki bez bandery; natychmiast wysłano przeciwko nim kilka okrętów. W Rzymie także uwięziono znowu kilka osób.

— *Bombaj* 1 *Kwietnia.* —

Lord Ellenborough powrócił jeszcze dnia 28 lut. z Gwalioru do Kalkuty. Przedsięwziętym przez niego środkom udało się po części przywieźć do posłuszeństwa pułki bengalskie, które, jak wiadomo, wzbraniały się wyruszyć do Sindu. Pojedyncze jednak pułki zdają się jeszcze trwać w swoim oporze, którego przyczyną jest zapewne ta okoliczność, iż wojsko stojące w Sindze, nie pobiera już teraz dodatkowéj płacy, od czasu jak kraj ten został uspokojony.

Delhi Gazette donosi z Gwalioru, że tam w ostatnich dniach lutego zebrały się tłumy chłopców, i *na serio* zaczęły z bronią i działami, naśladowuć wojnę pomiędzy wojskiem angielskim i Marattami. Kilku chłopców poległo i zostało ranionych, dopiero wdanie się rządu położyło koniec téj zabawie.

Według doniesień z Dżellalabadu, przybył tam znany Akbar Chan z kilku oddziałami piechoty i 6000 jazdy, i obawiano się napadu na Peszauer.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 17 *do dnia* 18 *Maja.*

Kluczewski Tomasz, Stafiński Tymoteusz, Kisielewski Franciszek, Zimmermann Ludwik, Łazowski Antoni, Pariser Adolf, Trylska Petronela ob., Wodzicki Franciszek hr., Wodzicka Zofia hr., Ciszewski Felix ob., Wielchorska Krystyna hr., z Polski; — Gostkowski Pantalion, Tomkiewicz Marya, Burzyński Paweł ob., z Galicyi; — Kossowski Michał ob., z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Pretz Amalia, Cichowicz Mikołaj, Freymann Kazimierz, do Polski; — Wasilewska Marya ob., do Galicyi; — Buiński Jan hr., Pfeiffer Juliusz, Dłuski Tomasz ob., do Pruss.

Doniesienie Urzędowe.

Nro. 2743. D. Tr.

SĘDZIA TRYBUNAŁU

Kommisarz upadłego handlu star. Samuela Müntzer pod L. 90 w gminie X. Miasta Krakowa sytuowanego.

Wzywa niniejszém wierzycielów upadłego handlu star. Samuela Müntzer, na zasadzie art. 66 K. H. Ks. III. aby w dniu 1 Lipca r. b. o godzinie 9 z rana stawili się w sali Audyencyonalnéj Trybunału Wydziału II. bądź osobiście, bądź przez pełnomocników, a to celem oświadczenia przed syndykami, jakiem prawem i jakiéj kwoty są wierzycielami, niemniéj, końcem okazania dowodów swych należytości dla onychże sprawdzenia.

Kraków d. 17 Maja 1844 r.

(1r. J. *Sokalski.*